

# SYLABUS MODUŁU

## Część A

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. | <b>NAZWA MODUŁU</b><br><i>w przypadku modułu należy wymienić wszystkie przedmioty jakich dotyczy</i>                                                                                                                                                                                                       | <b>MODUŁ IV – WYMOWA</b><br><b>LIDER: dr Jacek Deleżyński</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 2. | <b>PROFIL</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Ogólnoakademicki                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 3. | <b>ISCED</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 0215 muzyka i sztuki sceniczne (grupa: 02 - nauki humanistyczne i sztuka, podgrupa: 021 - podgrupa artystyczna)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 4. | <b>KIERUNEK I SPECJALNOŚĆ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                              | Kierunek: aktorstwo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 5. | <b>WYDZIAŁ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Wydział Aktorski                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 6. | <b>CELE MODUŁU</b><br><i>Cel kształcenia wiąże program danego modułu/przedmiotu z programem studiów – pozwala wskazać miejsce danego przedmiotu w profilu absolwenta. Opis powinien zawierać zmiany w kompetencjach studenta jakie spodziewane są po zakończeniu danego przedmiotu/danych przedmiotów.</i> | <p>Celem modułu jest optymalne wypracowanie biegłego posługiwania się przez studentów zarówno wymową zgodną z normą wzorcową, jak i różnymi odmianami języka polskiego. Student poznaje co to jest norma językowa (użytkowa, wzorcowa, sceniczna), zapoznaje się z prawidłowościami poprawnej wymowy polskiej (omówienie tematyki słowników i poradników dotyczących poprawnej wymowy). Omawiane są najczęściej spotykane błędy w wymowie – niestaranne mówienie, niedostatki kulturowe, zaburzenia mowy, nerwice. Poznaje: kryteria podziału spółgłosek i charakterystykę samogłosek polskich; akcent wyrazowy w języku polskim oraz znajomość akcentowania i wymowy wyrazów obcojęzycznych (imion, nazwisk, nazw geograficznych)</p> <p>Wymagana jest umiejętność wyrazistej wymowy czyli aktywne artykułowanie z właściwym napięciem mięśni, dające precyzyjne dźwięki mowy oraz artykulacji zapewniającej dobrą słyszalność, także umiejętność doboru odpowiednich środków ekspresji. Nadanie znaczenia i wyrazistości słowa (proces myślowy i emocjonalny) łączenie ruchu, głosu i artykulacji do wykorzystywania dynamiki słownej. Nadanie ekspresji słownej. Opanowanie mówienia na: skrajnych emocjach, w szybkim tempie i w trakcie wykonywania bardzo dynamicznych ruchów.</p> <p>Posiadanie wyższej świadomości potrzeb techniki, wyrazistości i ekspresji mowy scenicznej.</p> |
| 7. | <b>GŁÓWNE ZAGADNIENIA PROGRAMOWE MODUŁU</b><br><i>Zasadnicze zagadnienia realizowane podczas zajęć zaprezentowane w sposób jasny i zwięzły prezentacja.</i>                                                                                                                                                | <p>ROK I</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-Ćwiczenia relaksacyjne i rozgrzewkowe, w celu pozbycia się napięć psycho-fizycznych</li> <li>-Ćwiczenia oddechowe, głosowe i gimnastyka narządów mowy</li> <li>-Ustalenie średnicy głosu w mowie</li> <li>-Ćwiczenia wprowadzające wymowę głosek, sylab, słów, zdań, krótkich tekstów na poszczególne głoski alfabetu</li> <li>-Indywidualna korekta logopedyczna</li> <li>-Zautomatyzowanie prawidłowej artykulacji, bez względu na tempo mówienia</li> <li>-Korygowanie błędów wymowy, stosując zasady poprawnej polszczyzny</li> <li>-Świadome posługiwanie się oddechem, głosem i artykulacją w tekstach. Dążenie do optymalnego</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

|           |                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|           |                                                                                                                                       | <p>rozszerzenia tych możliwości.</p> <p>-Usprawnienie wymowy na tzw. „lingołamkach” i wierszach „trudnych” dykcyjnie.</p> <p><b>ROK II</b></p> <p>-Kontynuacja pracy nad umiejętnościami przyswojonymi w poprzednich semestrach roku I</p> <p>-Wdrażanie studentów do stosowania wyrazistej, zgodnej z zasadami wzorcowej normy ortofonicznej</p> <p>-Rozwijanie świadomości i poprawności językowej</p> <p>-Poziomy nasilenia głosu (szept, piano, „podniesiona” wymowa sceniczna, krzyk)</p> <p>-Umiejętności posługiwania się różnymi natężeniami głosu w mowie</p> <p><b>Rok III</b></p> <p>-Oddech, głos, artykulacja i dynamika w mowie kameralnej, oraz w tekstach mówionych na dużej ekspresji (monologi) pod kątem nośności i wyrazistości słowa</p> <p>-Wypracowanie samogłosek o wyrazistej, klarownej barwie i brzmieniu</p> <p>-Sprawna, wyrazista artykulacja spółgłosek i grup spółgłoskowych, zapobiegająca upodobnieniom i uproszczeniom oraz zapewniająca dobrą słyszalność</p> <p>-Dalsze doskonalenie wymowy w szybkim tempie i narastającej emocji</p> <p>-Łączenie wszystkich najtrudniejszych elementów, składających się na optymalne korzystanie z wiadomości zdobytych w ciągu trzech lat częściowego nauczania „wymowy”. Program przygotowujący do pracy nad słowem w przedstawieniach dyplomowych na IV roku.</p> |
| <b>8.</b> | <p><b>PODSTAWOWE KRYTERIA OCENY</b></p> <p><i>Sposób weryfikacji efektów uczenia się.</i></p> <p><i>Uwzględnić zasady e-oceny</i></p> | <p>Kryteria (dotyczą zarówno pracy w trybie stacjonarnym jak i online): kreatywność i samodzielność studenta, inwencja własna, dyscyplina, zaangażowanie, rozwój i postęp w pracy, powtarzalność osiągniętych efektów pracy.</p> <p>Zaliczenie z notą – ocena pedagoga prowadzącego przedmiot, jako warunek dopuszczenia do egzaminu przed komisją egzaminacyjną</p> <p>Prezentacja przed komisją egzaminacyjną – egzamin komisyjny</p> <p>Zaliczenia i egzaminy odbywają się w trybie stacjonarnym lub zdalnym.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>9.</b> | <b>N/ETYKIETA LEKCYJNA</b>                                                                                                            | <p><u>Tryb stacjonarny:</u></p> <p>Przygotowanie sali do zajęć. Rozgrzewka przed rozpoczęciem zajęć. Odpowiedni strój. Zakaz jedzenia, picia oraz używania mobilnego sprzętu elektronicznego (laptopy, komórki). Koncentracja na realizacji przydzielonych przez pedagoga zadań. Uświadamianie i utrwalanie szeroko rozumianej kultury osobistej.</p> <p><u>Tryb online:</u></p> <p>Przygotowanie cichego wygodnego miejsca do odbycia zajęć online. Wcześniejsze sprawdzenie połączenia (np. z kolegą z grupy). Odpowiedni strój. Zakaz jedzenia, picia oraz zajmowania się innymi czynnościami, niebędącymi elementem zajęć. Koncentracja na realizacji przydzielonych przez</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

|     |                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                                                      | pedagoga zadań. Włączenie kamery i wyłączenie mikrofonu czasie zajęć. Włączanie mikrofonu tylko wtedy, kiedy chcesz zabrać głos.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 10. | <b>LITERATURA PODSTAWOWA</b><br><i>Wykaz pozycji z jakimi student powinien zapoznać się w celu zaliczenia przedmiotu – należy mieć na uwadze czas pracy własnej studenta poświęconej na lekturę.</i> | Bednarek J. D. (2002) „Ćwiczenia wyrazistości mowy” Wrocław TWP<br>Gawęda K., Łazewski J. (1995) „Uczymy się poprawnej wymowy” Warszawa, Wydawnictwo Alfa – Wero<br>Linklater K. (2012) „Uwolnij swój głos” Kraków PWST<br>Michałowska D. (1996) „O podstawach polskiej wymowy scenicznej” Kraków PWST<br>Markowski A. (red.) „Nowy słownik poprawnej polszczyzny (2002) Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN<br>Skorek E. M. (2000) – Z logopedią na ty. Podręczny słownik logopedyczny” Kraków, Wydawnictwo Impuls<br>Walczak – Deleżyńska M. (2001) „Aby język giętki” Wrocław PWST<br>Walczak – Deleżyńska M. (2004) „Czy dykcja to fikcja? Praca nad wyrazistością słowa” Łódź BOK<br>Przemysław Kania „Wyraźnie...Dokładnie...Precyzyjnie...”<br>Toczyska B. „Do-tkliwa artykulacja, Głośno i Wyraźnie, Elementarne ćwiczenia dykcji, Sarabanda w chaszcach, Zacznij od samogłoski, Łamańce z dedykacją”<br>Oczkoś M. „Sztuka poprawnej wymowy, czyli o bełkotaniu i fałdunieniu, Paszczodźwięki”<br>Tarasiewicz B. „Mówię i śpiewam świadomie”<br>Ciecierska – Zajdel B. „Trening głosu”<br>Krzyżanowski K. „Sztuka słowa”<br>Nowakowski P. „Wariantywność współczesnej polskiej wymowy scenicznej”<br>Milewski S, Kamińska B. „Logopedia artystyczna „<br>Styczek I „Logopedia”<br>Łuczyński E. „Wiedza o języku polskim dla logopedów” |
| 11. | <b>ZAMIERZONE EFEKTY UCZENIA SIĘ</b>                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

| Symbol efektów dla kierunku                              | po ukończeniu studiów na kierunku AKTORSTWO                                                                                                                                                             | Odniesienie do: uniwersalnych charakterystyk poziomów w PRK | Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia uczenia się PRK |
|----------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|
| <b>WIEDZA: absolwent/absolwentka - zna i rozumie</b>     |                                                                                                                                                                                                         |                                                             |                                                                |
| <b>w zakresie wiedzy o realizacji prac artystycznych</b> |                                                                                                                                                                                                         |                                                             |                                                                |
| KA_W02                                                   | posiada wiedzę z zakresu środków warsztatowych w stopniu niezbędnym do realizacji własnych projektów artystycznych w obszarze sztuki teatralnej i filmowej oraz pokrewnych gatunków sztuki widowiskowej | P7U_W                                                       | P7S_WG                                                         |

| <b>W zakresie rozumienia kontekstu dyscyplin artystycznych</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |       |                            |
|----------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|----------------------------|
| KA_W04                                                         | posiada świadomość funkcji społecznej, ideowej i estetycznej kreowanej postaci                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | P7U_W | P7S_WK<br>P7S_WG           |
| KA_W05                                                         | wykazuje głębokie zrozumienie wzajemnych relacji pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi aspektami studiów, a także wykorzystuje tę wiedzę dla dalszego artystycznego rozwoju                                                                                                                                                                                                                                                 | P7U_W | P7S_WG                     |
| <b>UMIEJĘTNOŚCI: absolwent/absolwentka - potrafi</b>           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |       |                            |
| <b>w zakresie ekspresji artystycznej</b>                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |       |                            |
| KA_U01                                                         | posiada rozwiniętą osobowość artystyczną, umożliwiającą tworzenie, realizowanie i wyrażanie własnych koncepcji artystycznych                                                                                                                                                                                                                                                                                                | P7U_U | P7S_UW<br>P7S_UO           |
| <b>w zakresie realizacji prac artystycznych</b>                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |       |                            |
| KA_U03                                                         | posiada umiejętność praktycznego wykorzystania walorów interpretacji literackiej poszczególnych scen, dialogów, postaci dramatycznych w kształtowaniu roli aktorskiej                                                                                                                                                                                                                                                       | P7U_U | P7S_UW<br>P7S_WG           |
| KA_U05                                                         | posiada zdolność kreatywnego myślenia o tekście, a także wypracowywania własnych sposobów wyróżniania i interpretowania tworzywa dramatycznego, dokonywania analizy treściowej i porównawczej                                                                                                                                                                                                                               | P7U_U | P7S_UW<br>P7S_WK           |
| KA_U06                                                         | posiada wyspecjalizowane umiejętności w aspekcie rzemieślniczym i twórczym związane z kierunkiem studiów                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | P7U_U | P7S_UW                     |
| <b>w zakresie umiejętności warsztatowych</b>                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |       |                            |
| KA_U08                                                         | posiada umiejętności z zakresu warsztatu w stopniu niezbędnym do realizacji własnych projektów artystycznych                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | P7U_U | P7S_UW<br>P7S_UU           |
| KA_U09                                                         | posiada świadomość emisji głosu poprzez koordynację pracy mięśni oddechowych, narządu głosu i rezonatorów                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | P7U_U | P7S_UW<br>P7S_UU           |
| KA_U10                                                         | posiada umiejętność mówienia wierszem opartą na znajomości wszystkich elementów formalnych konstruujących wiersz (wiersz sylabiczny, numeryczny, sylabotonika i tonika wiersza, wiersz wolny, nieregularny, wiersz współczesny); emocjonalne elementy interpretacji powinny być oparte na znajomości i wykorzystaniu cech konstrukcji słownego zapisu; dyscyplina techniczna wiersza (frazy, średniówki, przerzutnie, itp.) | P7U_U | P7S_UW<br>P7S_UU           |
| KA_U12                                                         | posiada umiejętność samodzielnej analizy tekstu literackiego oraz wytwarzania i zapamiętywania określonych stanów emocjonalnych poprzez logiczne i konsekwentne działanie słowem i ekspresją ciała                                                                                                                                                                                                                          | P7U_U | P7S_UW<br>P7S_WK<br>P7S_UU |

| <b>W zakresie umiejętności werbalnych</b>                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |       |                  |
|--------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------------------|
| KA_U16                                                                   | posiada umiejętność świadomego posługiwania się aparatem mowy w każdej przestrzeni przeznaczonej do realizacji dzieła artystycznego, świadomego posługiwania się oddechem w budowaniu frazy, wrażliwość na rozszerzenie przestrzeni dźwiękowej dla wzbogacenia intonacji, elastyczności w posługiwaniu się środkami ekspresji, barwy, tempa, rytmu i dynamiki (harmonijne łączenie mowy z innymi środkami ekspresji aktorskiej) | P7U_U | P7S_UW           |
| <b>W zakresie publicznych prezentacji</b>                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |       |                  |
| KA_U22                                                                   | przyswoił/przyswoiła sobie formy zachowań związane z występami publicznymi podchodząc do nich w sposób wysoce odpowiedzialny, wykazuje umiejętność nawiązania kontaktu z publicznością                                                                                                                                                                                                                                          | P7U_U | P7S_UK<br>P7S_UO |
| <b>KOMPETENCJE SPOŁECZNE: absolwent/absolwentka jest gotów/gotowa do</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |       |                  |
| <b>W zakresie niezależności</b>                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |       |                  |
| KA_K07                                                                   | formułowania krytycznej oceny własnych działań twórczych i artystycznych oraz poddania takiej ocenie przedsięwzięć z zakresu kultury i sztuki                                                                                                                                                                                                                                                                                   | P7U_K | P7S_KK           |